

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่าชีวิตประจำวันของประชาชนส่วนใหญ่ล้วนเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะสังคมและความเป็นอยู่ของมนุษย์เจริญก้าวหน้าแผ่ขยายกว้างขวาง กว้างไกลออกไป ทวยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน การติดต่อสื่อความหมายอาจเป็นไปได้หลายลักษณะ เช่นเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสังคม หรือระหว่างชาติด้วยกัน ตัวกลางที่จะนำสารไปสู่บุคคลในวงกว้างต่าง ๆ และอำนวยความสะดวก เป็นไปอย่างรวดเร็ว สมความมุ่งหมาย คือ สื่อมวลชน (Mass Media) ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์ สื่อเหล่านี้จะทำหน้าที่ นำความรู้ ความคิด ข่าวสาร ตลอดจนความบันเทิงไปสู่มวลชน จะทำให้ประชาชนได้รับความบันเทิงสนุกสนาน เกิดความรอบรู้ เกิดสติปัญญา มีความสามารถ เกิดความสามัคคี บังเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน นอกจากนี้แล้วยังช่วยในการพัฒนาคน พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ประชาชนเกิดความ สุขสมบูรณ์

เนื่องจากสื่อมวลชนทำหน้าที่คอยให้บริการอย่างใกล้ชิดแก่มวลชนดังกล่าวแล้ว จึงอาจกล่าวได้ว่า ต่อไปในอนาคตชีวิตในสังคมของมนุษย์จะยิ่งผูกพันเกี่ยวของอย่างแน่นแฟ้นกับสื่อมวลชน และนับวันที่จะทวีความสำคัญขึ้นทุกขณะควบคู่ไปกับความเจริญของมนุษย์ในสังคม

หน้าที่สำคัญของสื่อมวลชน¹

1. สื่อข่าวสารที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกประเทศไปยังประชาชน และให้ความหมายของข่าวเหล่านั้นด้วย

¹วิลาส มณีวัต "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับสื่อมวลชน," การสัมมนาสื่อสารมวลชน ครั้งที่ 1 เรื่อง อิทธิพลและความรับผิดชอบของสื่อสารมวลชน. (พระนคร: โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, 2507), หน้า 68.

2. เป็นสื่อของทรรศนะ ความคิดเห็นต่าง ๆ แฉะให้ประชาชนได้ใช้ความคิดในปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนนั้น เพื่อยังให้เกิดมติสาธารณะ ซึ่งจำเป็นสำหรับชุมชนประชาธิปไตย
 3. เป็นสื่อของการโฆษณาสินค้า ซึ่งทำให้ชีวิตด้านเศรษฐกิจของชุมชนไพศาลก้าวหน้ายิ่งขึ้น
 4. เป็นสื่อของการบันเทิง เช่น หนังสือพิมพ์เสนอกภาพการ์ตูน วิทยุ และโทรทัศน์ เสนอละครวิทยุ การบรรเลงดนตรีตลอดจนละคร การแสดงหุ่นกระบอก เป็นต้น
- สื่อมวลชนแต่ละประเภทเหล่านี้จะทำหน้าที่เน้นหนักไปในแง่ใดแง่หนึ่งมากขึ้นน้อยต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของสื่อมวลชนประเภทนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ประการสำคัญของสื่อมวลชน¹ ดังนี้

1. หน้าที่ในการเสนอข่าวข้อเท็จจริง (Information function) การสื่อสารมวลชนทำหน้าที่เป็นผกระจ่ายข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้สมาชิกในสังคมทราบ
2. หน้าที่ในการเสนอให้ความคิดเห็น (Opinion function) สื่อสารมวลชนทุกประเภทมีบทบาทสำคัญในทางความคิดเห็นปัญหาใดปัญหาหนึ่ง ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์อันเป็นส่วนรวมของสังคม ดังนั้น จึงทำหน้าที่เป็นผู้นำที่สำคัญในทางความคิดเห็นของมวลชน
3. ทำหน้าที่ในการให้ความบันเทิง (Entertainment function) สื่อมวลชนทุกชนิดจะต้องทำหน้าที่ให้ความบันเทิง แก่มวลชนเป็นประการสำคัญ เช่น หนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ต้องมีนวนิยาย หรือมีเรื่องสั้น เพื่อความบันเทิงของผู้อ่าน วิทยุหรือโทรทัศน์ต้องมีรายการดนตรี หรือการแสดงละครเพื่อความสนุกสนานของผู้ชม

ในบรรดาสื่อมวลชน ทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวแล้ว คือ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะเห็นได้ว่า โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างใกล้ชิดและ

¹ Ibid. . p. 63

ได้รับความสนใจจากประชาชนทุกเพศ ทุกวัย เป็นส่วนมาก ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์มีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัว เปรียบเสมือนกับนำสื่อมวลชนอีก 3 ประเภท คือ น.ส.พ. ภาพยนตร์ และวิทยุ มารวมกัน ขณะที่ออกอากาศจึงได้รับความนิยมและความสนใจสูงกว่าสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ แม้แต่ผู้ไม่มีเครื่องรับก็ยังไปหาที่ชมตามร้านกาแฟ ตามบ้านเพื่อน หรือตามที่สาธารณะ ดังนั้น จึงอาจมีอิทธิพลเหนือจิตใจของประชาชนอาจโน้มน้าวจิตใจ ความรู้สึก ทัศนคติ ความประพฤติ กิริยาทาทาง รสนิยม ของผู้ชมวันละเล็กละน้อย โดยผู้ชมเองไม่มีโอกาสทราบหรือรู้สึกวาทนถูกชักจูง

อิทธิพลของโทรทัศน์¹ พอที่จะสรุปได้ดังนี้คือ

1. ขณะออกอากาศได้รับความนิยมมากกว่าสื่อมวลชนชนิดอื่น
2. โทรทัศน์เป็นภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์รวมกัน
3. เข้าถึงผู้ชมได้ถึงในบ้านและจะมีอิทธิพลมากขึ้นทุกที
4. ผู้ใหญ่มีโอกาสได้ชมร่วมกับเด็กมากกว่าภาพยนตร์ตามโรง ฉะนั้น จึงมีโอกาสได้อธิบายและชี้แจงแก่เด็ก และควบคุมการชมรายการของเด็ก

คุณสมบัติที่เด่นและความสำคัญของโทรทัศน์²

1. สามารถแสดงภาพให้เห็นเหมือนของจริง และประทับใจได้ เรียกร้องให้เกิดความเชื่อ ความสนใจ ความเลื่อมใส และสามารถชักจูงให้คล้อยตามได้ง่ายกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ
2. ทำให้ผู้ชมเกิดความทรงจำติดตาได้นาน
3. ภาพที่แสดงชักพาให้เด็กหรือแม่แต่ผู้ใหญ่เอง เชื่อว่าเป็นจริง ทั้ง ๆ ที่อาจเสนอผิดเพี้ยนไปจากความจริงบ้างเล็กน้อย
4. ภาพช่วยปลุกอารมณ์ฝันของเด็กได้ง่าย และสร้างรอยประทับใจให้เด็กได้คิดว่าผู้ใหญ่

¹ Ibid. p. 39...

² เฉลิม สุทธิรักษ์. "ความสำคัญของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์," หน้าที่และความรับผิดชอบของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์... (พระนคร: โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, 2510), หน้า 39.

5. มีความรวดเร็วในการเสนอข่าวรองจากวิทยุ และชักจูงให้ผู้ฟังสนใจติดตาม เนื้อหารายละเอียดจากสื่อมวลชนชนิดอื่น ๆ ต่อไป
6. ผู้ชมมีความรู้สึกสนุกเพลิดเพลินเหมือนมีส่วนร่วมกับการ์ตูนนั้น ๆ
7. สามารถนำความรู้ กีฬา ไปถึงตัวผู้ชม ผู้ฟัง ที่อยู่ไกล ๆ ได้โดยตรง ดังนั้น จึงเข้าถึงจิตใจของคนชมได้
8. สามารถส่งไปถึงมวลชนได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่ามวลชนจะอยู่ในแหล่งใดของโลก
9. สามารถเข้าถึงประชาชนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกศาสนา และอาชีพเป็นแสน ๆ ล้าน ๆ คนในขณะเดียวกัน
10. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นทางทำให้เกิดความคิด ความเห็นต่อ ประชาชาติ สุกคาย ย่อมก่อให้เกิดการกระทำซึ่งเป็นปฏิกิริยาจากความคิด เห็นหรือเป็นประจักษ์ของชุมชน

นอกจากโทรทัศน์จะเป็นสื่อซึ่งให้ความเพลิดเพลิน ความบันเทิงสนุกสนาน ตลอดจน ความรู้ข่าวสารแก่ประชาชนแล้ว ในวงการศึกษายังได้ใช้ประโยชน์จากโทรทัศน์อีกเช่นกันโดย จัดเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณค่าใช้ช่วยให้นักเรียน และช่วยยกระดับความรู้แก่ประชาชน Edgar Dale¹ ผู้เชี่ยวชาญทางโสตทัศนศึกษาผู้หนึ่ง ได้จัดโทรทัศน์ไว้ในอันดับที่ 7 ของกรวย แห่งประสบการณ์ (Cone of Experience) โดยเรียกสื่อมวลชนชนิดนี้ว่าโทรทัศน์การศึกษา (Education Television) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักการศึกษา และนักโสตทัศนศึกษา ได้ตระหนักถึงหลักการเรียนรู้อย่างดี² ที่ว่าในสถานการณ์เรียนรู้ใดก็ตาม ถ้ายิ่งเราประสาทสัมผัสมากชนิดใดเท่าใด ผู้เรียนย่อมเรียนได้เร็ว เข้าใจได้ดี และสามารถจดจำได้นานยิ่งขึ้น เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชน ที่ผู้ชมต้องใช้ประสาทสัมผัส ทั้งหู และตา จึงสามารถที่จะทำให้ผู้ชม เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว และจดจำได้นาน ด้วยเหตุนี้เองโทรทัศน์จึงถูกนำมาใช้ เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการเรียนการสอนด้วย

¹ Edgar Dale, Audio-Visual Method in Teaching, (New York: Holt and Rinehart and Winston Company, Inc., 1954), P.50.

² R.E. De Rieffer, and Lee W. Cochran. Manual of Audio-Visual Techniques. (Newjericy : Prentice-Hall, Inc., 1965.)

คุณค่าเป็นพิเศษต่อการศึกษา¹

1. เป็นสื่อในการที่จะนำข่าวสารหรือเรื่องราวไปสู่คนหมู่มากได้โดยง่ายและประหยัด
2. ได้รวมเอาคุณค่าที่ดีของภาพยนตร์และวิทยุไว้ด้วยกัน
3. ช่วยในการเอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้ให้แก่มวลมนุษย์ เป็นจำนวนมาก เช่น สามารถให้ความคิดสำคัญ ๆ เสริมสร้างทัศนคติให้ข่าวสารซึ่งไม่สามารถจะให้ได้โดยการอภิปรายหรือโดยการพาไปดูเหตุการณ์
4. เป็นการเปิดโอกาสให้ครูโทรทัศน์ที่มีความสามารถได้ติดต่อกับนักเรียนหรือผู้ชมทั่วประเทศทั่วโลก
5. เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงทางสังคม วัฒนธรรม
6. เป็นเครื่องมือที่สื่อความรู้ได้รวดเร็วทันที่ทันควัน ช่วยผู้ดูให้เกิดความรู้สึกว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นอยู่ใกล้ ๆ และเกิดขึ้นในขณะนั้น ความรู้สึกเช่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากในการถ่ายทอดความรู้และข่าวสาร
7. ถาผู้ปกครองมีความสามารถรู้จักเลือกและแนะนำให้เกิดชมรายการที่ดี โทรทัศน์ก็มีบทบาทช่วยในการฝึกอบรม ฝึกนิสัยที่ดีให้แก่เด็กได้

นอกจากนี้โทรทัศน์ยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อการยกระดับการศึกษาของประชาชนให้

สูงขึ้น

1. ยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น ช่วยในการเรียนการสอนให้กว้างขวางนอกเหนือไปจากตำรา
2. แพร่ขยายความรู้ไปยังผู้ฟังเป็นจำนวนมาก
3. อำนวยประโยชน์ให้ประชาชนมีความรู้ ความคิดอ่านทันสมัย ทันความก้าวหน้าของโลก ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ มนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์ สังคม และศาสนา

¹ เฉลิม สุทธิรักษ์, Op.Cit., PP. 40-41.

4. ในด้านการสอนภาษาต่างประเทศ สามารถใช้โทรทัศน์ส่งเสริมการอ่านเขียน
อีกด้วย

คุณค่าของโทรทัศน์ที่ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนโดยตรง

1. สามารถนำประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเข้าสู่ห้องเรียนที่มีเครื่องรับ
2. เมื่อมีข่าว เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนควรทราบก็สามารถให้นักเรียนทราบได้เร็วที่สุด ซึ่งในหนังสือแบบเรียนไม่สามารถให้บริการได้รวดเร็วเท่า
3. สามารถเอาชนะทั้งระยะทางและเวลาได้ ไม่ว่าเรื่องนั้นจะเกิดขึ้นไกลและเกิดมานานแล้วเท่าใด โทรทัศน์สามารถนำความรู้มาให้นักเรียนชมได้เสมอ ประสบการณ์ที่นำมาให้เด็กเห็นจะจูงใจให้เกิดกิจกรรมสร้างสรรค์ และวิจารณ์ญาณ
4. สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนที่กำลังชมรายการได้อย่างมากเพราะมีโอกาสได้ใช้เสียงธรรมชาติ เสียงดนตรี ตลอดจนเสียงประกอบ (Sound effect) ในรายการที่นำมาเสนอให้นักเรียนชม
5. สามารถนำผู้เชี่ยวชาญ และครูที่มีความรู้จัดเจนในวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างแท้จริงมาสู่ห้องเรียนได้ ทำให้นักเรียนใดมีโอกาสได้เรียนกับครูที่มีความชำนาญในสาขาวิชานั้นจริง ๆ เช่นใดมีโอกาสฝึกพูดภาษาอังกฤษ กับครูสอนภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์ซึ่งเป็นคนอังกฤษ
6. เด็กได้มีโอกาสเรียนแบบ Active Learning แทนการเรียนแบบ Passive Learning ซึ่งเป็นการเรียนแบบเก่า
7. เป็นแบบอย่างในด้านการเรียน แบบการใช้ภาษา ทั้งที่เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ และสำเนียงการออกเสียง เพราะผู้เขยวที่ชมโทรทัศน์ถือว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่มวลชนรับรอง
8. ไซ้เป็นเครื่องชักจูง¹ และเร้าใจทั้งนักเรียนและครู เพราะนอกจากฟังเสียง

¹ ประพัฒน์ แสงวนิช "โทรทัศน์ศึกษา", วารสารอุปกรณ์การศึกษา, ปีที่ 12 ฉบับที่ 12 (มกราคม-ธันวาคม 2506), หน้า 48.

แล้วยังเห็นภาพอีกด้วย

9. อาจใช้สื่ออิทธิกรบวนกรต่าง ๆ ให้เห็นโคชัดเจนเป็นชั้นๆ เช่น สื่ออิทธิกร
ผำคคสอนนักรศึกษาแพทย การแสดงการฝึกสอน การทดลองทางวิทยาศาสตร์
10. สร้างทักษะทางสติปัญญา ช่วยให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ขอปัญหาและเข้าใจ
ล่ำคัมชั้นของการแก้ปัญหา
11. สร้างทัศนคติที่ดี ทำให้เป็นพลเมืองดี มีความเข้าใจคิระหว่งบุคคลที่ต่างชั้น
ต่างวรรณะ มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน

บทบาทที่สำคัญของโทรทัศน์อีกประการหนึ่งก็คือสามารถโนมนำวจิตใจ¹ ความรู้สึก
ทัศนคติ ของชุมชน โดยเฉพาะเด็กให้คลอตามโคโดยง่าย จึงอยู่ในฐานะที่เป็นแบบฉบับ หรือ
ตัวอย่างแกมวดชนทั้งในค่านสังคัม จริยธรรม วัฒนธรรม ความเชื่อถือ ศำสนา และประเพณี
คังนี้คือ

1. มีอิทธิพลเหนือจิตใจประชาชน ซึ่งอาจชักจูงโนมนำวจิตใจให้คคสันใจกรกระทำ
สิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับแบบอยางมา
- ✓ 2. เป็นสื่อชนิดหนึ่ง ที่ผลิตวัฒนธรรม (Mass Culture)
3. ยกเรคंबरสนิยมของประชาชนให้สูงขึ้น
4. แตะบางเรื่องทีชคคต่อความสงบ คีลธรรม วัฒนธรรมอันคิงงามควรรงค
5. ทำให้ประชาชนโคผอนคลายอารมณ ความคิงเครียดจากการทำงาน
6. รำยการมันเทิงบางประเภท เช่น ภาพยนตร์ รักโศก คั้นเค้น อาจไม่คค
สำหรับเด็ก อาจทำให้เด็กขำเพอฝัน ฟุงขำ หรือทำให้มีกิริยามารยาท
ไม่เรียมรอย ตามตัวแสดงในเรื่อง

นอกจากนี้โทรทัศน์ยังมีส่วนช่วยรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคัม
และการปกครอง คังจะโคชี้แจงค้ำกลำวนี้ให้แจ่มแจ้ง คือ
คำนกรพัฒนาประเทศ

¹เฉลิม สุตธีรภัณ, Op.Cit., PP. 44-45.

โทรทัศนจะเป็นศูนย์ประสาทของสังคมสมัยใหม่ (Nerve Centre of Modern Society) คือ บางรายการอาจใช้ป็นเครื่องมือเผยแพร่ผลงานทางด้านการพัฒนาประเทศให้ประชาชนชม และกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ ยังได้มีโอกาสนำกิจการของตนออกเผยแพร่อีกด้วย เช่น กระทรวงสาธารณสุข นำผลงานที่เกี่ยวกับการส่งแพทย์ของตนออกไปรักษาพยาบาลดูแลให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลความเจริญ การเผยแพร่ผลงานทำนองนี้ล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคน พัฒนาสังคม และการเมืองเป็นอย่างมาก

คานเศรษฐกิจ

จากการเผยแพร่ผลงานของรัฐทางโทรทัศน อาจทำให้ประชาชนเกิดความริเริ่มดำเนินการประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามแนวทางที่รัฐได้เสนอแนะไว้ เช่น ในกรณีที่รัฐบาลได้สร้างถนนสายใหม่ผ่านเข้าไปในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เมื่อสร้างถนนเสร็จแล้วทางรัฐบาลจึงได้นำกิจการที่ทำไปออกเผยแพร่ทางโทรทัศน เพื่อให้ประชาชนทราบ ขณะเดียวกันก็ถือโอกาสชักชวนหรือจูงใจให้ประชาชนในแถบนั้นเกิดความริเริ่ม ที่จะใช้ถนนสายใหม่นั้นให้เป็นประโยชน์ อาจใช้ป็นเส้นทางใหม่ในการนำสินค้าและผลิตผลของตนออกสู่ตลาด หรือบรรดาพ่อค้าอาจใช้ป็นเส้นทางเข้าไปซื้อสินค้าจากชาวบ้านในแถบนั้น เหล่านี้เป็นการช่วยให้ประชาชนมีรายได้สามารถหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว เมื่อประชาชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น เศรษฐกิจของประเทศก็ย่อมดีขึ้นด้วย

รายการสารคดีรวมทั้งภาพยนตร์สารคดี ที่โทรทัศนเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชวนชมสถานที่ต่าง ๆ ในประเทศ นอกจากจะทำให้ผู้ชมได้รับความรู้เพิ่มเติมแล้ว ยังเป็นการชักจูงหรือเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ชมบังเกิดความต้องการอยากไปชมสถานที่เหล่านั้นด้วยตนเอง จึงนับว่าเป็นผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นการช่วยให้บุคคลอีกกลุ่มหนึ่งมีอาชีพ มีงานทำ เช่น พวกมัคคุเทศก์ รวมทั้งผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับการจัดรถทัศนจรนำเที่ยวอีกด้วย

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่ง คือ เยาวชน และบุคคลบางประเภทส่วนมากตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อมวลชนชนิดนี้ บางครั้งเกิดความเลื่อมใสผลิตภัณฑ์บางชนิดที่นำมาโฆษณาทางโทรทัศนอย่างจริงจัง มีผลทำให้สินค้าประเภทนั้นขายดี ซึ่งมีผลทำให้ผู้เป็นเจ้าของหรือเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าประเภทนั้น ประสบความสำเร็จในการนำสินค้านั้นเขามาจำหน่าย ซึ่งเป็นผลดี

ทางด้านเศรษฐกิจที่โทรทัศน์มีส่วนช่วยได้เช่นกัน

ทางด้านการศึกษา

1. รัฐบาลใช้สื่อชนิดนี้แถลงให้ประชาชนรู้และเข้าใจนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ การดำเนินงาน ผลงาน และแผนการบริหารงานในอนาคตให้ประชาชนทราบอย่างรวดเร็ว ตลอดจนสามารถเรียกร้องความร่วมมือหรือป้องกันความเข้าใจผิดที่ประชาชนจะมีต่อหน่วยงานหรือรัฐบาลได้

ในขณะที่เดียวกันโทรทัศน์จะช่วยสะท้อนกระแสประชามติที่ประชาชนแสดงต่อฝ่ายบริหารหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้เช่นกัน

2. ใช้โทรทัศน์ช่วยในด้านการศึกษา เพื่อหาเสียง โฆษณาเผยแพร่ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะอย่าง

3. ใช้ประกาศหรือแจ้งความให้ประชาชนร่วมมือ เช่น ให้ไปเสียภาษีอากร ช่วยกันรักษาความสะอาด หรือระวังอันตรายบนท้องถนน

4. โฆษณาเผยแพร่ความเคลื่อนไหวของทางราชการ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมหรือรับรู้อย่าง

5. ช่วยให้ประชาชนมีทัศนคติที่กว้างขวางทันต่อเหตุการณ์ของโลก และได้ทราบความผันผวนทางการเมืองทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ประชาชนเข้าใจและให้การสนับสนุนต่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล

เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลต่อประชาชน ต่อสังคม ต่อรัฐบาล และเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณค่าทางการศึกษาคงกล่าวแล้ว ดังนั้นสื่อมวลชนชนิดนี้จึงเปรียบเสมือนมีด 2 คม ควรจะต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง เพราะบางครั้งใช้แล้วอาจก่อให้เกิดประโยชน์ แต่ขณะเดียวกันอาจให้โทษก่อให้เกิดความปั่นป่วน ระส่ำระสายในสังคมหรือในประเทศนั้น ๆ ได้

ดังนั้นปัญหาสำคัญของโทรทัศน์ในปัจจุบันจึงอยู่ที่ ทำอย่างไรจึงจะจัดหารายการต่าง ๆ มาเสนอแก่ผู้ชม ได้เหมาะสมกับวิวัฒนาการทางจิตใจ วัฒนธรรม ตลอดจนความต้องการของประชาชนในประเทศ ซึ่งผู้จัดทำเองจะต้องเผชิญกับปัญหาที่ว่า

1. ควรจะให้สิ่งที่ประชาชนต้องการ คือควรจัดรายการตามความต้องการของประชาชนแต่อย่างเดียว หรือ

2. ควรจะจัดรายการเฉพาะ ที่ผู้จัดคิดว่าจะเป็นประโยชน์หรือมีคุณค่าแก่ผู้ชม ประเด็นแรกนั้น บางท่านอาจกล่าวว่าเป็นการถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย คือจัดรายการให้ตรงตามความต้องการ ความสนใจของประชาชน ส่วนประเด็นที่ 2 นั้นเป็นการจัดแบบที่ผู้จัดเชื่อว่า รายการที่ตนจัดเสนอนั้นจะมีประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับชมรายการ ผู้เขียนจึงมีความคิดเห็นว่า ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดรายการโทรทัศน์ของประเทศเราบ้าง เพื่อจะได้ทราบว่าแต่ละรายการได้รับความนิยมจากผู้ชมมากน้อยเพียงใด และจะมีคุณค่าประโยชน์ต่อการศึกษา และการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงการจัดรายการให้เหมาะสมและถูกต้องตามความต้องการและเป็นประโยชน์แก่ผู้ชม

๘ ควบเหตุนี้ผู้เขียนจึงมีความสนใจใคร่จะวิจัยเรื่อง "ความสนใจในรายการโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (Upper Secondary Student's Interest in Television Programs) เพื่อจะได้ศึกษาถึงความสนใจของนักเรียนในระดับชั้น ม.ศ.4 และ ม.ศ.5 ที่มีต่อรายการโทรทัศน์ ซึ่งจัดเสนอทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่อง ในจังหวัดพระนคร เพื่อที่จะได้นำผลจากการวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดรายการ เสนอแก่ผู้ชมให้เหมาะสมและถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้ชมดังกล่าว

ปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสนใจและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการชมรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสนใจโดยทั่วไปและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการชมรายการโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่องในจังหวัดพระนคร

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะการชมโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาว่านักเรียนในระดับนี้ชอบชมรายการประเภทไหน และชอบชมรายการต่าง ๆ เหล่านั้นมากน้อยเพียงใด
3. เพื่อศึกษาเหตุผลของนักเรียนทั้งชายและหญิงที่มีต่อรายการที่ตนชอบ
4. เพื่อศึกษาถึงความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการชมรายการ เมื่อเปรียบเทียบกับ การพักผ่อนหย่อนใจอื่น ๆ
5. เพื่อศึกษาว่า รายการแต่ละรายการแต่ละประเภทนั้นเป็นประโยชน์แก่ การศึกษาและการดำรงชีวิตของนักเรียนอย่างไรบ้าง
6. เพื่อศึกษาว่าการชมรายการโทรทัศน์นั้นจะมีผลดีหรือมีผลกระทบกระเทือนต่อ การเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด
7. เพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนชายและหญิง เกี่ยวกับการ จัดและปรับปรุงรายการโทรทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัด รายการโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้คือ

1. การศึกษาคนความมุ่งศึกษาคนเฉพาะ ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ที่มีต่อการชมรายการต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่อง คือ โทรทัศน์ช่อง 4, ช่อง 7 และ โทรทัศน์สี ช่อง 9
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย และหญิง ที่กำลัง ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2512 ทั้งแผนกวิทยาศาสตร์ และ ศิลปะ จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสหศึกษา ที่มีชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนที่ได้รับเลือกมีดังนี้ คือ

โรงเรียนรัฐบาลชายล้วน

1. โรงเรียนทวีธาภิเศก
2. โรงเรียนวัดรางบัว
3. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
4. โรงเรียนวัดสระเกษ
5. โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย
6. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
7. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
8. โรงเรียนเทพศิรินทร์
9. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
10. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
11. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม
12. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
13. โรงเรียนปทุมคงคา
14. โรงเรียนวัดราชโอรส

โรงเรียนรัฐบาลหญิงล้วน

1. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
2. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
3. โรงเรียนสายปัญญา
4. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
5. โรงเรียนศึกษานารี
6. โรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์

โรงเรียนราษฎร์ชาย

1. โรงเรียนอำนวยการวัดพระนคร

โรงเรียนราษฎร์หญิง

1. โรงเรียนเทเวศร์วิทยาได้ย
2. โรงเรียนอัมพรไพศาล

โรงเรียนรัฐบาลสหศึกษา

1. โรงเรียนวัดสุวรรณาราม
2. โรงเรียนวัดอินทาราม
3. โรงเรียนวัดแจ้งรอน
4. โรงเรียนวัดสิงห์

โรงเรียนราษฎร์สหศึกษา

1. โรงเรียนเซนต์จอห์น
 2. โรงเรียนสมบุญวิทยา
 3. โรงเรียนอินทศึกษา
3. รายการโทรทัศน์ที่นำมาวิจัยครั้งนี้ เป็นรายการโทรทัศน์ที่สถานีทั้ง 3 แห่ง จัดเสนอในปี 2512 - 2513
 4. จำนวนประชากรที่ส่งแบบสอบถามให้มีทั้งหมด 1,000 คน ประชากรทั้งหมดนี้แยกเป็น 3 ประเภท
 - ก. ประชากรที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ที่เป็นชายล้วน แจกโรงละ 30 ชุด
 - ข. ประชากรที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ที่เป็นหญิงล้วน แจกโรงละ 40 ชุด
 - ค. ประชากรที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ที่เป็นสหศึกษา แจกโรงเรียนละ 30 ชุด ยกเว้นโรงเรียนวัดสิงห์ แจก 50ชุด

คำจำกัดความบางคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ความสนใจ	หมายถึงทัศนคติและความรู้สึก ที่ผู้หนึ่งผู้ใดแสดงหรือบ่งออกมาให้ทราบว่าตนได้เพ่งเล็งจิตใจไปยังสิ่งนั้นเป็นพิเศษ
รายการโทรทัศน์	หมายถึงรายการโทรทัศน์ที่สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 4 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 9 จัดเสนอแก่ผู้ชมในปี 2512 - 2513
นักเรียน	หมายถึง นักเรียนทั้งชายและหญิง ที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งแผนกวิทยาศาสตร์ และ ศิลปะ ในปีการศึกษา 2512 จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสหศึกษา 30 โรงเรียนที่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพระนครและธนบุรี เท่านั้น

สมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้

1. นักเรียนชายและหญิงมีความสนใจชมโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน
2. วัน เวลา และความถี่ในการชมโทรทัศน์ของนักเรียนทั้งชายและหญิงควรจะคล้ายคลึงกัน
3. นักเรียนทั้งชายและหญิง คงจะชอบชมรายการต่าง ๆ บางรายการแตกต่างกัน
4. การใช้เวลาว่างของนักเรียนทั้ง 2 เพศ สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ คงจะต่างกันบ้างเล็กน้อย
5. นักเรียนทั้ง 2 เพศ คงจะแสดงความคิดเห็นคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับรายการที่ควรจัดเพิ่ม รายการที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น และรายการที่ไม่สมควรนำมาแสดง
6. นักเรียนทั้ง 2 เพศ อาจรับเอาอิทธิพลจากรายการต่าง ๆ ที่ตนได้ชมมาปฏิบัติ เป็นบางอย่างที่คิดว่าดีและเหมาะสม

7. ความคิดเห็นของนักเรียนทั้งชายและหญิง เกี่ยวกับประโยชน์ที่ตนได้รับจากการชมรายการต่าง ๆ คงจะคล้ายคลึงกัน

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

ผู้เขียนคาดว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ และเป็นแนวทางแก่ผู้จัดรายการโทรทัศน์ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับปรุงการจัดรายการให้เหมาะสม ตามความต้องการ ของผู้ชม ตลอดจนเป็นประโยชน์แก่ผู้ชมอีกด้วย เพราะจากการวิจัย **เรื่องนี้จะหวังให้ทราบถึง**

1. รสนิยม ตลอดจนความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งชายและหญิง ที่มีต่อการชมรายการโทรทัศน์
2. จะได้ทราบการใช้ วัน เวลา และความถี่ในการชมรายการต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ ของนักเรียน
3. จะได้ทราบว่านักเรียนทั้งชายและหญิงชอบชมรายการประเภทไหนและชอบชมรายการเหล่านั้นเพียงใด อีกทั้งไม่ชอบรายการประเภทไหน และต้องการให้จัดรายการประเภทใดเพิ่มเติม
4. จะได้ทราบว่ารายการโทรทัศน์แต่ละรายการในปัจจุบันให้ประโยชน์แก่นักเรียน ในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิตในปัจจุบันอย่างไรบ้าง
5. จะได้ทราบว่านักเรียนระดับนี้ แสดงความชื่นชอบ และ เสียดายแบบสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้ชมจากรายการต่าง ๆ หรือจากผู้แสดง เป็นต้นว่า การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การพูดจา มากน้อยเพียงใด 005023
6. จากผลการวิจัยอาจใช้เป็นแนวทางในการเสนอแนะ และส่งเสริม อิทธิพล จากสื่อมวลชนชนิดนี้ ให้เป็นไปในทางที่ดีมีประโยชน์ต่อผู้ชม